

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ÎN ERA NOILOR TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE

SCIENTIFIC LIBRARY
IN THE INFORMATION TECHNOLOGY ERA

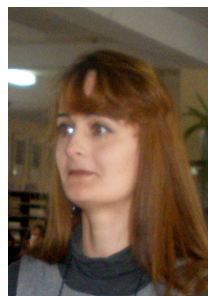
Felicia LUPAȘCU, *inginer-programator*

The article deals with the possibilities offered by the library to its users today: listening to musical pieces, language learning using multimedia materials, access to on-line catalogues, digital libraries. University librarians know not only keep electronic information, but also to communicate, to write and process it. The advantages of these new implementations are obvious: they save time, improve public relations work making it more powerful.

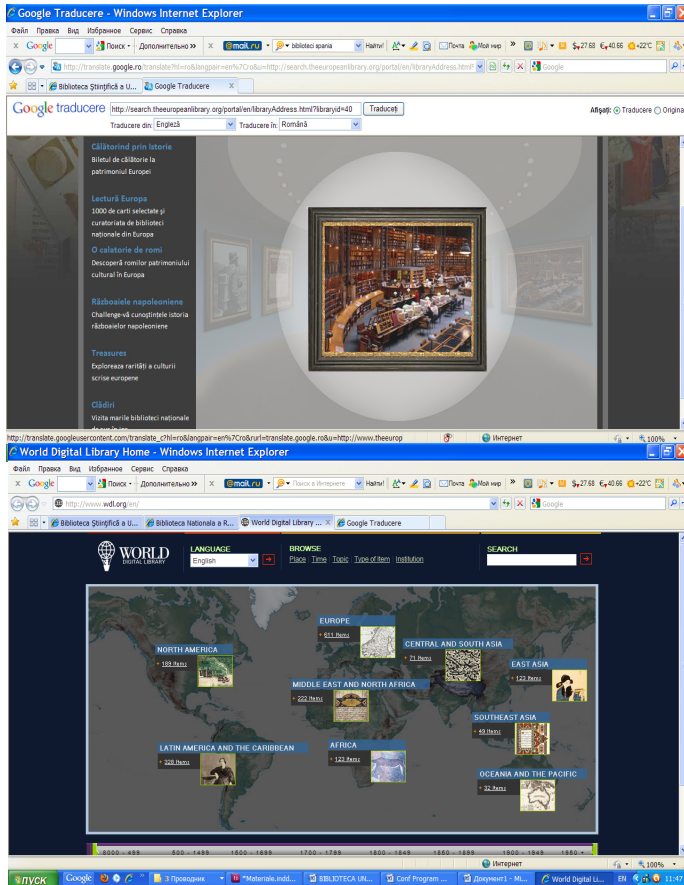
La începutul mileniului al treilea, profesiunea de bibliotecar cunoaște o adevărată revoluție. În majoritatea bibliotecilor se înființează noi centre de informare și documentare. Toate acestea vin cu ideea de a utiliza informațiile pentru o gestiune mai eficientă a colecțiilor și fișierelor. Informatica, o știință aparent seacă, matematică, își impune prezența în domeniul biblioteconomiei. Datorită informatizării se facilitează considerabil accesul la sursele informaționale, se asigură interconexiunea dintre biblioteci. Evident, toate inovațiile pornesc de acolo unde se fac cercetări, adică din Universități și Centre de Cercetare. De aici conchidem, că primele biblioteci care au apelat la informatizare sînt bibliotecile universitare. Dacă pînă nu demult, biblioteca dispunea de cîteva milioane de titluri pentru a fi numită cea mai mare bibliotecă din lume, acum, această caracteristică nu mai este valabilă. Cea mai „bună” bibliotecă este considerată cea care dispune de diferite mijloace de acces la informație, diferit celor tradiționale (ziare, cărți tipărite, reviste, broșuri...). Este de la sine înțeles că și publicul deservit de bibliotecari s-a diversificat, a devenit mai numeros și mult mai exigent.

Un bibliotecar actual nu își mai poate permite să spună că nu cunoaște calculatorul, că nu știe ce fel de formate poate avea o carte electronică, sau care este marimea fișierului uneia dintre ele. Să nu mai spunem că pregătirea unui bibliotecar modern nu poate fi echivalentă cu cea a unuia din anii 90 ai secolului XX (vorbim de doar 20 de ani diferență).

Bibliotecarii actuali nu doar știu să păstreze o informație în format electronic, ci și să o transmită, să o redacteze și să o proceseze. Dacă pînă nu demult, documentele erau considerate ceva foarte prețios, ce se putea deteriora în orice

moment, astăzi această afirmație își pierde valoarea și certitudinea. Acum se știe că documentele pot fi folosite fără frică, cât timp dorești și fără riscul de a fi pierdute de către utilizator. Bibliotecile nu mai propun doar servicii ce țin de lectură, ci și multe altele, cum ar fi ascultarea operelor muzicale, învățarea limbilor străine folosind materiale multimedia, etc.

Dacă în trecut trebuia să cauți un titlu în sertărașe timp de câteva minute, uneori poate chiar ore, acum acest eveniment durează câteva secunde, datorită integrării noilor tehnologii informaționale pentru gestionarea documentelor. Bibliotecarul doar introduce denumirea cărții, autorul, sau cuvintele cheie pentru a oferi cititorului (utilizatorului) un mare număr de titluri sau articole referitoare la cererea acestuia.

Nu se mai fac înscripții în caiete, există barcode, care pot fi citite electronic și această operație durează câteva secunde.

Avantajele acestor noi implementări sunt evidente: economisirea timpului, îmbunătățirea relațiilor cu publicul, muncă mult mai performantă.

Adaptarea la noile tehnologii informaționale este destul de rapidă. Dacă

totuși luăm în calcul timpul pierdut pentru operațiile de catalogare, bibliografie și biblioteconomie, vom vedea câștigul în fața celor deserviți și pierderea în fața celor ce trebuie să implementeze aceste tehnologii.

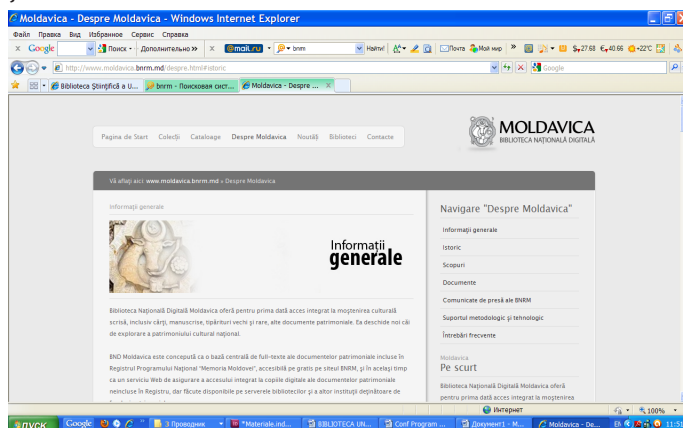
Timpul câștigat de la deservirea utilizatorilor, va fi folosit la organizarea diferitor activități culturale, expoziții online, TV, prezentări și lansări de cărți, expoziții, etc.

Aceste activități sînt un stimul considerabil chiar și pentru acei utilizatori cărora nu le place să citească. Un montaj video despre un anumit eveniment cultural sau despre biografia unui scriitor este bine asimilat de astfel de utilizatori.

Dacă pînă nu demult utilizatorul era cel care căuta informația, astăzi bibliotecarul este cel care oferă informații și deseori poate veni cu idei de excepție. Dat fiind faptul că bibliotecarul lucrează zilnic cu informația, este evident că dispune de anumite cunoștințe de care un utilizator de rând nici nu ar putea bănuși.

Colaborarea dintre universitari și bibliotecari este indispensabilă. Atîta timp cît unii oferă, iar alții cer, este imposibil ca o astfel de colaborare să nu fie fructuoasă. Pe de o parte, profesorii, cercetătorii, scriitorii sînt cei care oferă informație bibliotecilor prin intermediul lucrărilor și datelor din cercetările lor, iar pe de altă parte, bibliotecarul este cel care cere să i se ofere această informație. Totuși, dacă e să întoarcem moneda, bibliotecarul este cel care oferă munca cercetătorilor, profesorilor universitari, documentariștilor celor care au nevoie de ea, adică utilizatorilor, celor care vin cu cererea. În final, avem un cerc fericit, dacă am putea spune așa. Ambele părți participante la colaborare sînt pe atît partea care oferă cît și cea care cere. Atîta timp cît măcar una din părți pierde din elanul de colaborare, vor avea de suferit ambele părți. Nu cred că tocmai este momentul să dezvăluim detaliat această afirmație. Dar, odată ce ai făcut niște cercetări, vrei să le împărtășești celor din jur, fiind o persoană exigentă față de sine, vei dori neapărat să vezi impactul cercetărilor tale, adică, cît de des a fost cerută munca ta. Un astfel de sondaj îl poți face doar apelând la biblioteci, în special cele universitare.

Să revenim la implementarea noilor tehnologii informaționale în bibliotecile universitare. Pe lîngă faptul că deservirea utilizatorilor se face mult mai rapid, am menționat și nedeteriorarea documentelor.

Aceasta se datorează bibliotecilor digitale. În Republica Moldova, prima bibliotecă digitală a fost deschisă la Chișinău, de Biblioteca Națională, în mai 2010. Cu toate că sînt destul de multe dificultăți în a citi un document în format electronic, sînt cazuri, cînd alte posibilități nu sînt disponibile.

Academia Regală din Spania (una dintre primele instituții care a investit cei mai mulți bani în digitalizarea documentelor de valoare culturală), acum cîteva decenii a început digitalizarea unor documente de valoare colosală, atît culturală cît și materială. Mă refer la primele papirusuri care se păstrează în bibliotecile acestei Academii. Dacă fiecărui cititor i se va permite să rasfoiască aceste comori, vom risca să se deterioreze. Altfel, fiind digitalizate, la o rezoluție foarte mare, cercetătorii își pot permite să le folosească ori de cîte ori au nevoie fără a risca de a pierde din valoarea lor sau a le cauza vreo daună.

Digitalizarea documentelor este un proces meticolos, dar care oferă utilizatorilor multă libertate întru utilizarea documentelor, care odată erau accesibile numai după permisiuni speciale și diferite demersuri pe la ministere și instituții culturale. Totuși, pe lângă avantaje, digitalizarea documentelor are și un mare dezavantaj: protecția drepturilor de autor. Cunoaștem destul de bine ce se întîmplă cu muzica. Sperăm totuși că se va găsi o soluție și pentru această problemă.

Probabil, dar poate și posibil, vor veni acele timpuri, cînd vom intra în bibliotecă și în loc de o enciclopedie de 4 kg să ni se va oferi un aparat electronic de 100 g care are înmagazinate vreo 1600 Gb (780 mln. Pagini de document, 1,5 ani de muzică, 1,6 mln de poze). Poate... De ce nu ?

Bibliografie:

1. <http://digitizare.wordpress.com/>
2. <http://www.dregus.com/f9/futuro-libros-digitales-espana-65646/>
3. http://biblioteca.uv.es/castellano/bibliotecas/de_campus/b_historica/historica7f.php
4. <http://www.curcubeu.com/biblioteca-digitala-europeana-carti-gratuite-online-pentru-download.html>